

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	15 frt.
Félévre	8
Negyedévre	4
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESEBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kiadó-hivatal:

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. áztendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. második negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legezelszerűben poszt utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés tán tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet” kiadója.

A választások eredménye.

Budapest, jul. 6.

(A.) Az új képviselőháznak körülbelül fele már meg van választva. Ismerjük szavazás folyamatát, ismerjük az eredményt s az eddigi választásokból bizáskilátásokat meríthetünk a még hátralévőkre. Fényes ez az eredmény, olyan nyeres, olyan jelentőséges, minő a magyar kormányság történetében még talán sosem fordult elő. Ez a választás valóban istenítélet az ellenzékre és pedig az ellenzék mindkét árnálátára egyaránt. Napilapra szaporodnak a szabadelvű párt adalái, míg a párt óriási számánál fogva vereségről szó sem lehet. A mely párt a százhatvan tagból áll, míg az összes denzék együtt vére sem megy negyvenre, az könnyen vígasztalhatja magát, ha egyik másik kerületben olykor-olykor ellenzék választatik.

Annyi bizonyos, hogy a szabadelvű párt egyetlen egy kiválóbb tagja, ha fölpett valáhol, meg nem bukott s pártunk emcsak számbelileg megszaporodva, hanem szellemi tehetségben is gyarapodva ig az új parlamentben megjelenni. Valóban öröm végig pillantani a megválasztot-

tak névsorán. A magyar intelligencia, a birtok, a vagyon és a tudomány, a közszolgálat minden ága kitűnő tagok által van képviselve s kétségtelenül teszi, hogy az új többség minden tekintetben képes lesz megvalósítani ama sokféle és fontos feladatokat, melyek a legközelebbi törvényhozásra várakoznak. A nemzet óriási többsége magává tette a szabadelvű párt programját, legfelsőbb szentesítésével látta el a pártgyesülést s ma nem szenved kétséget, hogy a szabadelvű párt a nemzet érzelmeinek igazi hirdetője.

A függetlenségi párt sora nem nagyon ugyan, de eléggé érzékenyen meglettek ritkítva a választási viharokban. Eddig alig husz kerületben bírt diadalmaskodni s habár megeshetik, hogy az új házban is talán ugyanannyi tagból fog állani, mint a régieben, annyi bizonyos, hogy szaporodni nem fog. Ez magában véve is nagy erkölcsi vereség, a melyet még fokoz azon körülmény, hogy e párt ismertebb emberei közül igen sokan megbuktak. Egész sora az eddig szélsőbali városoknak bucsut mondott a hamis profétáknak s a szabadelvű párt zászlaját emelte diadalra. Ha a még hátralevő választásokban sem javulnak a szélsők viszonyai, akkor nehezen fognak az új parlamentben valami jelentőségre vergődhetni.

De valósággal tragikus az a sors, a mely a jobboldali ellenzéknek, a Sennyeypártot érte. Ez csakugyan olyan csufos vereséget szenvedett, olyan riedeg desavent tapasztalt a nemzet részéről, minőre senki sem mert gondolni. A magyarság körében a Sennyeypárt általános vereséget szenvedett; eddig alig egy-két magyar kerület tudta a párt meghódítani. Egyedül egy német és egy tót megyében, hol a tudatlan népség a papság terrorizmusa alatt áll, bírt némi eredményeket fölmutatni. A Sennyeypárt eddig általában csak tizenhárom emberből áll: talán még néhány taggal szaporodni fog, talán fölviszi a husz emberre, de ez esetben is miféle párt lesz az? Az egyedüli menedék e felénnyire devalált csoportra nézve a kormány pártához való csatlakozás képezi. Ha erre nem határozhatja el magát, tettehetlen marad s nevelésére szerepre leend kárhoztatva. A nemzet pálozát tört felette, elítélte a czéltalan pártalakítási kísérletet. Ha az illetők megértik a nemzet ez akaratát, akkor nekik is hely fog jutni az új párt kebelében, mely azellentétek kiegyenlítésének eredménye.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EPILOG

A SCHILLER „HARANG” JÁHOZ.

1805. aug. 10-ikén;

A végső vers-szakkal kiegészítve, ismét

1815. aug. 10-ikén;

Hangjaid az örömet hirdessék,

Első szavok legyen: békesség!

S. úgy lón! A béke-szózat hallatára
Mozdult a föld és kart öröme tárt.
Új kedv derült, s üdvözlő — merre jára —
Vigan az ifju fejedelmi párt;
Vidám tolongást lát a hon határa
És boldog nép szemén örömsugárt.
S a trónlépcsőre, ünneplő díszébe
A művészetek hódolása*) lépe.

Egyszerre — rémes éjjeli harangnak
Gyászhangja hallik s tompán rezgedez...
Hogyan? Kihez hó vágyink forra vannak,
Dicső barátunk, neked szólhat ez?
Életre méltót, a sir elragadhat?
A világnak mily vesztesége lesz!
De mily csapás, a mely övét érte!
Ír a világ — és mi ne sirnánk érte?

Ért ő mienk volt! — Egykor, jobb napokban
Nyájas s vidám volt e dicső alak.
Comolyágában édes-meghatottan
Jylt társalgásra a szelid ajak.
Lajd eszmegyorsan, biztosan s nyugodtan

) Die Huldigung der Künste Schiller utolsó műve, alkalmi darab a Mária-Paulowne, weimari trónörökös hűgő tiszteletére.

Tárták föl a lét titkát a szavak.
Tetben, tanácsban egyaránt termékeny:
Igy ismerők, ezt élveztek körében.
Mert ő mienk volt! Had kiáltja túl
E büszke szó a fájdalom jait.
Vad vész után itt fájdalomlanul
Adhatta szívét nyugalomnak át.
De lelke, többre törve, lángra gyúl,
Keresve a Jő, Szép, Igaz honát.
S míg ott, a mint im hozzád tapad,
A köznapi — mint bágyadt árny marad.

Majd bájos kerti lakját ékíté fel,
Ott hallgatá a csillagok szavát,
Mely szintoly örök s élénk érzetével
Titkon s tisztán megérteté magát.
S míg napot és éjt csodásan cserél el:
Nekünk s magának égi jókat ad.
Ak könyvet és ájt, mely minket elbágyaszt,
Dolgozva ő, vidáman virasztát át.
Áradt elő a történet dagályá,
Hozván hullámin dicső, gyalázatot:
A hódítók kezében a bős fánya,
Melytől egy félvilág fölgyládot,
A rút aljasság s a magasztos pálya,
Ó mindnek a veszőjei hatott.
Leszállt a hold, — s a kékül heggyekből
A nap új munka s új öröme kelt föl.

És arca egyre jobban fölpirula,
Ifjuságtól, mely mindörökre él,
Bátorságtól, mely küzdésben tanula
Főlebb szállni a föld vak gőzínél;
S hittől, mely egyre tisztább lángra gyúla,
Mely majd merés, majd szeliden beszél:
Csak hogy a jó viruljon, érjen, hasson,
És a nemesnek napja viradhasson.

De bármí dus volt eszme- s tartámban,
E szűk deszkákat sem veté meg ő.

Itt rajzoló, mit éjennen s naponnan
Szó földi sors s hoz a forgó idő.
Sok mély értelmű gazdag mű kelt nyomban,
Művészre, művésztetve fényt vető.
Ereje teljét, legszebb élet-évit
Az élet e képre rá tévé mind!
Láttatok: mint járá be óriási
Léptekkel az akarat s tett körét;
Népek s korok erkölce s szokási
Hogy vídíták föl szeme tükörét.
Majd kín közül a lassu gyógyulásig
Hogy tengeté lassúdó szív-erőt:
Mind ezt, — szívünk kéj- s bü-elményeként —
(Mert ő mienk volt!) vele érezánk.

Mily olykor elnyomá a lét keserve,
S kínok közül alig pillanta fel,
A nyomasztó jelenből egy-egy perczre,
Nyájas szavunkra, szabadlva kell;
Művészi élet játékkal keverve,
Enyhítetők szerelmünk teljével.
S végnapja elő-estjén, utóljára
Még egy mosolyt csallhatunk ajkára!

De sorsát ő már régen megtanulta,
Kinnal, halállal megbarátkozák;
Ugy hala meg, mint sokszor meggyógyula,
S minket lever mit vártunk, eggya, rég.
De lássa képét itt magasztosulva
Ha visszánézni hagyja őt az ég.
Mit kora benne ócsárolt, sajnálta,
Megtisztítá, nemesíté halála.

Sok szellem a ki küzdött volt vele,
S megbódolt neki akaratlanul:
Most érte mint hat az ő ereje,
És arra fordúl merre ő vonúl.
Ő a legfelsőbb pontig röpülve,
S mindennel a mi szent s nagy, rokonul.

Dicsőítsuk őt! Mit az élet csak, részben —
Azt az utókor adja meg egészen!
Igy a mienk marad, ki annyi éve
— Tíz mulla már! — fölünk élyetett.
Mindnyájunké, mit ő győjtött, a kéve,
És birja a világ mit tőle yett.
Mi legsajátb övé volt életébe,
Most népek és korok közkincese lett.
Mind üstökösit látók őt, lángövezre,
Fényével, végtelen fény olvad észre!

Szász Károly*)

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Irtá:

Flygare Carlén Emilia.

Első kötet.

II.

A tanár és öcsese.

(Folytatás.)

Oh az a kártya, az a kártya! Te tudod
pajtás mily sok és nagy bajba kevert ez már
engem életemben, mennyire nem volt szeren-
cesém hozzá és ezek mind elvonultak lelki sze-
meim előtt, miközben oldalzemembe nyultam a
tárca után, melyben a pénzösszeg volt, ka-
pitányságom díja. Az átkozott pénz égette uj-
jaimat, mintha tűz lett volna és a vágy rújt

*) Az akadémia kiadásában legközelebből meg-
jelentendő Götte fordításából.

magasztos cél valóstítása végett a szabadelvű
párt programjának szellemében közreműködni
hivaták.

Érzem ugyan ezen nehéz feladat, nagy-
ságot, mert jól tudom, hogy egy oly organi-
cus és alkotó törvényhozásnak cyclusa előtt ál-
lunk, melynek működése Magyarország sorsa
és jövője felett dönteni hivatva lesz; de érzem
egyszerűsödést is, hogy a kívánt eredmé-
nyeket valóstítani az előttünk levő organicus
törvényhozásnak sikerülni fog, ha a mint ké-
telkedni nem lehet, a törvényhozás és különö-
sen az országos képviselők hazafias kötelessé-
gük érzetétől áthatva, igyekezni fognak nehéz
feladatukat vas szorgalommal, lankadni nem
tudó eréllyel és teljes hazafias odaengedéssel
megoldani.

Részméről biztosíthatom mélyen tisztelt
választóimat, hogy magamat ezen hazafias kö-
telességek teljesítésében bárki által is megelőz-
tetni engedni nem fogom.

És ha gyenge erőmet hathatós támogatá-
suk által istápolni szivesek lesznek, ha szolgálati
teljes készségemet részükről is, igénybe venni
őhajtan fogják, bizton reményelem tehát, hogy
annak idejében megnyugtató öntudattal le-
szek képes önk itélőszéke előtt tetteimről be-
számolni.

Mert habár az előttünk levő törvényho-
zás feladata a legfontosabbak egyike leend,
mindamelllett is, alapos reményeket táplálhatunk
az annyira őhajtott siker valóstítása iránt, fő-
leg még azért is, mert kétséget nem szenved,
hogy az ország legkiválóbb tényezőinek és a
legtekintélyesebb országos pártárványatoknak
egyesülése és közreműködése következtében, most
már annál biztosabban sikerülhet az államot
financziális vajadásából kiemelni és ez által az
ország szellemi és anyagi erejének kifejtését
eszközölni, annál biztosabban sikerülhet az alk-
sors és már többé el nem odázható reformoknak
korszerű megoldását és életbeléptetését, valóstí-
tani és ennek következtében rendezett állapotok
behozatala mellett az ország boldog jövőjének
alapját megvetni.

Midőn tehát önöknek tisztelt választóim
hathatós támogatásukat ismételve kikérni és
bennem helyezett bizalmukért, mélyen érzett
hálámat újból kifejezni szerencsém van, fo-
gadják kiváló mély tisztelettem legőszintébb
kifejezését, melylyel örökölni, megszámolni, sola
nem fog.

Mélyen tisztelt választóimnak.

Budapestben 1875-ik évi július hó 4.

alázatos szolgáljuk és hű képvise-

lőjük:

Gr. Péchy Manó.

venni a játékban, még más valamit is felkor-
bácsolat ereimben mint a vért. Olyan voltam,
mintha meg lettem volna babonázva s a leg-
nagyobb sietséggel kezdtem egyezkedni nagy-
bátyám ügyvédével ruganyos lelkiismeretemmel.
Nos pajtás! már most előre tudhatod, hogy
ez megadta magát s abban egyeztünk meg, hogy
ötven tallérnél többet nem fogok feláldozni a
pénzből.

Holnap déli tizenkét óráig még sok idő
van, ki tudja mit hoz addig a szerencse; s
ezzel félre fordulva, óvatosan vettem ki tár-
czámból az ötven tallért. Ezzel helyet foglal-
tunk. Nekem nagyon jó kedvem volt, mert
most is mint mindig, azon remény kecséget,
hogy a szerencse most az egyszer még is csak
kedvezni fog! Hanem vesztett régi balsorsom
hűségese társammal szegődött most is. Egyik
tízest bankó a másik után síkított ki ujaim kö-
zül, mintha csak a szél kapta volna el. Most
az utolsó tartottam kezemben. „Szűnj meg!
Ne folytasd! — kiáltá fülembre hangosan a bá-
tyám kiáltotta. Nem, nem, számszor nem!”
viszonzám én. Addig abban nem hagyom, míg
az egész kitett összeget el nem vitte az ördög,
vagy a többi is vissza nem hozta.”
— Csak játszottam, játszottam, tovább
és folyvást vesztettem; fáztam és arcom még-
is égett.

Végre fel volt téve az utolsó bankjegy.
Alig bírtam lélegzelni.
Ekkor végre mégis nyertem; az egész
betétel épen ötven tallér volt. A legnagyobb
megerőltetésembe került örömet a rendes vi-
dám udvariasság leple alá rejtteni s illendő
színt adni megelégedésemnek, a mint behúztam
pénzemet. Bár akkor lettem volna elég észlely,
hogy abban hagyjam a játszást; de ettől távol
álltam. A szerencse merészre tett; mind mé-
lyebbre hatoltam s keservesen kelle lakolnom,
esztelenségemért.

(Folyt. köv.)

Magyar lapok szemlője.

A „Jelenkor” figyelemmel kíséri a vám és kereskedelmi szerződés tárgyalására vonatkozó értekezletet, mert a szerződés előnyös revisiójában rejlik állami föllendülésünk garanciája. Magyarországon mindenki át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy az eddigi vámszövetségi anyagi érdekeinket a legkíméletlenebbül megrongálta a gyökeres reformok nélkül történő megújulás. És inkább szét fog omolni a közös vámterület, a forgalmi terület egy-egy, sem mint a revisióhoz kötött jogok igényeinkről lemondunk. Nem állítja, hogy a kiegyezés érdekében ne volna helyén részünkről engedni ott, ahol lehet, de kell, hogy Ausztria járjon elöl a jó példával s ő nyissa meg a tért a kölcsönös engedményadásra. A vám és kereskedelmi szerződés revisiója előtt valamennyi pártnak csak egy óhaja lehet: kössék meg egy a jövő vámszövetséget, hogy abból az országra előnyök hármojanak. A követelésekben lehet eltérés, lehet fokozat, de a lényeges az, hogy jogainkból ne adjunk föl semmit. A jelen kormány most mutassa meg, hogy érti feladatát.

A „Pesti Napló” az igazságügyminister választási program nyilatkozatát ismerteti. A közigazgatás különböző ágazatai közt a szerves összefüggést óhajtja, a magyar közigazgatás jogtörténelmi fejlődését lehetőleg respectálja s a közigazgatás decentralizációjára fekteti a főszólyt, ha ugyan — és ez feltétele — a köztörvényhatóságok is sietnek teljesíteni kötelemeiket. A büntető codex javaslattól nagy elismeréssel nyilatkozik. A codificációs munkálatok teljesítése és vezetésére vonatkozólag az igazságügyminister egy külön codificációs bizottság alakítását véli szükségesnek, mely az igazságügyministeriumhoz lenne beosztandó. Kiküldetésbe helyezi az igazságügyminister a rendőri codexet, a büntető és rendőri eljárás szabályozását, a polgári perrendtartás egyszerűsítését s a semmitől sem mellőzésével történendő átdolgozását. Kiküldetésbe helyezi új csődtörvény alkotását, a kisebb jelentőségű ügyekre vonatkozólag a békebírói intézmény bevezetését s illetőleg a közigazgatási tisztviselőknak békebírói feladatkörrel leendő felruházását. A „Pesti N.” az igazságügyminister gyakorlati érzékétől várja, hogy a kiküldetésbe helyezett törvények nemcsak meglesznek, hanem hogy azok egyuttal a társadalmi élet szükségleteinek teljesen is megfeleljen fognak.

A „Hon” tudatja, hogy a Romániával kötött kereskedelmi és vámegyezmény jun. 26-án a kamara elé terjesztetett s azáltal elfogadtatott. Romániának nem felelt kiváló érdekben ily szerződést kötni. Ott annak megkötésére nem iparának megoltalmazása, védvám felállítás, nem is annyira finánciális okok vezették, mint inkább az a politikai ok, hogy a diplomácia által elismertessék oly államnak, melynek joga van szerződéseket köthetnie. A portának e törekvés szálka volt szemében. Fennhatósági jogait látta veszélyeztetve általa. Az osztrák magyar monarchia nem szerződhetett a portával a Romániával folytatott kereskedés tekintetében, mert bármint szolt volna is az egyezmény, Románia mégis a saját belátása szerint intézte volna eljárását. Nem maradt egyéb hátra, mint azzal szerződnie, a ki a jognak tényleges gyakorlatában volt, azaz Romániával. A szerződés megkötött. Az osztrák-magyar monarchia az első, melylyel Románia önálló szerződést kötött. Hisz, hogy már maga a szerződés olyan, mely által a monarchia s kivált hazánk érdekei teljesen meg vannak védve, megelégedve s kereskedelmünknek lendületet kölcsönözve kelet felé. De a politikai momentumot sem szabad kiesni a szemlől, mert általa egy eddig tillünk meglehetősen idegenkedő államot sikerült azon barátaink közé soroznunk, kiket velünk a legerősebb politikai kapocs, az érdek azonosság köt össze.

Erdélyi Echo.

XI.

Azigekről.

A hadjárat kezdete és az első hadi parancs. (Vége)

Ezért a dajkák is kis gyermekökkel a tárgyak ismertetését rendszeren csak tiszta állítmásokkal teszik, így: Tedd le mert csúf, megmar, megbánt; hányj el mert nem jó, rossz, nem szabad satb. Így beszélni sem lehet okunk a tárgyakról, ha csak valamely saját-águnkkal minket nem édekeltek és szólásra nem ingereltek. De ha ez a szó-lásra ingerlek megtörtént, akkor beszélünk róluk, ha bár őket magokat nem tudjuk is megnevezni. Elég-szer vagyunk pl. oly állapotban, midőn csupa állítmásokkal használva így szólunk: Oh be szép! Oh mily gyönyörű! Minő fel-séges! Minő pompás, megbáti! Mily borzasztó, mily rettenetes, mily iszonyu sat. Használóképen mondjuk: Menjünk! játszodunk, tanuljunk, figyelj, indulj! és semmi tárgyszót sem használunk. Az első emberek is gyakran lehettek hasonló helyzetben. S ezen ősi időből maig is maradtak fenn olyan szólások, melyek

csak egyszerű állítmásokból állanak pl. dörög, esik, villámlik, fagy, tisztul, borul, havaz, fellegzik stb.

Ezekből világos, hogy előbb kellett állítmásoknak alakulni s azután ezekből a tárgyszóknak, pl. előbb lett cseng s azután ebből csemeteg vagy csemettyű. A kis gyermek is a mint meghallja a madár ptyegését, rögtön mondja: pity-pity vagy pi-pi, mondani akarná ptyeg, de magát a madarat csak azután nevezte el pipi-nek, ha jól utána néz s megtudja, hogy azt a madár adja. Innen ha a kis gyermek olykor tárgynevet kezd is jelölni tanulni, fel nem lehet tenni, hogy azt tárgynevi értelembe emlegesse. Sokkal bizonyosabb, hogy valamint azon ember, ki csak ennyit kiált szegájának: Jancsi! azért kiáltja, hogy álljon elő, vagy figyeljen: azoképen a kis gyermek is ezt mondja: viz, de e helyett: ihatnám, adj vizet. Sőt ha jól figyelünk, maga a valóságos érzelemhang már nem egyéb, mint az öröme vagy fájdalomnak állítása, pl. jaj! épen oly érzelmű min fájl!

Hogy azon érzelemhangjaink rendszeres állítmásokból alakot nyerjenek, arra tagadhatlanul a tárgyak voltak irányadók, mert nemcsak nyilván éreztük, mikép érzelmeink legnagyobb részét a tárgyak okozták színek, ízek, hangok s több ily sajátágaik által, de vannak sajátágaik, melyeket a tárgyaktól külön soha sem észlelhetünk, sőt még képzelnünk sem tudunk. Pl. Keménységet s nehézséget soha sem érezhetünk, ha csak egy darab követ vagy fát kezünkbe nem veszünk. Ezért egy fontnyi nehézség vagy egy fontos vas darab, vagy egy font cukor vagy más tárgy képével együtt marad meg képzetünkben. Szegondoljunk bár utána, hogy veres színt tudunk-e képzelnünk nélküli, hogy veres virág, vér csepp vagy a hajnal rózsá színével ne együtt képzeljük; és a zöld színt nem a zöld levelek, zöld pázsint, zöld ruha vagy zöld festékdarab képével együtt képzeljük-e?

Ezek szerint világos lévén, hogy érzelmeink anyagi alkotórészének lehetősége ismeretét magok a tárgyak derítik föl: természetesen érzelmek hangjaink kiképezésében is a tárgyaknak kellett irányadóknak lenni. Épen ezért állítmásokunk mind át vannak vonulva a tárgyakra pl: kong, zeng, cseng, már nem az én hallásom, mint inkább a tárgyról szól. Így az állítmások alakjait is a tárgyakról nyerték: a mint t. i. a tárgyak sajátosságai vagy fejlődés vagy egészen kifejtett állapotban szoktak lenni, a szerült érzelemhangjaink is két alakú állítmásokból alakultak. Először az, melylyel a sajátosság fejlődésben lételet jelentjük ki pl: fagy, tisztul, menyen, repül, széplül, derül. S az ilyen szokat nevezzük az igazolás, igyekezés vagy talán az igyekezés szoról igéknek (igyekezés, büvös csinálmány). Második alak az, melylyel a sajátosság kifejtett állapotját jelentjük ki pl: szép, derült, tiszta, világos, folyó, lágy s nevezük mily-ség-szóknak.

De ezen két alak közül is kétségtelül előbb az igék képződtek ki, mivel a fejlődésben álló sajátosságok élénkebben hatnak reánk, mint a kifejtetlen némán nyugvó tulajdonok. Ha pl. a gyermeknek madarat mutatok, szereti csak alakja s színeért is, de ha repülni látja tánczol örömeben s majl halálra szorítja, ha még egyszer kezébe kerül. Az anya babot s kulcsokat mutat síró-gyermekének, s ha nem hallgat el azok színe, alakja s fénye látására; a babot fel-fel hajgálja, a kulcsokat összerámozgatja s arra inkább megcsendesedik gyermeke. Az ég gyertyát minden gyermek kedveli, de ha el-el fújuk s meg meg gyújtjuk, még nagyobb örömet találja benne. A mint tehát a madár-repülés kulcs-zörgés s gyertya-gyulás élénkebben hatnak reánk: a szerült előbb is kellett, hogy alakuljon: repül, zörög, s gyul s azután ezekből, repülő, zörgő, gyuló vagy gyulékony. Ugyanezt bizonyítják több amerikai nyelvek is, melyekben, ha igaz, maig sücsenek mily-ség szók, miért azon nyelveken az ilyen mondatokat: A nap fényes, a hold világos, csak így tudják ki-mondani: A nap fénylik, a hold világít. S itt van az oka annak is, hogy több Európai nyelv mai nap sem tudja az eredetileg használt ige állítmányt az oly mondatokból is elhagyni, melyekben csak mily-ség-szóra volna szükség pl. ezt: az ember halandó, csak így tudják kimondani: Az ember van halandó, mint: Homo est mortalís, der Mensch ist sterblich.

Tudja már most édes Zsuzsi néni mi következik innen? Hát az, hogy legbizonyosabban magyar szók azok, melyeknek van magyar ige-gyökök P. l. t. d. z, bizonyosan magyar szó, mert van magyarul ige-gyöke épen ő maga t. i. tűz, tűzni tűz-zúlni. áttűzni, épen oly szorú fájdalom okozhatnak, milyent maga a tűz szokott. A mely szóknak pedig nincs ige-gyöke a magyarban, azok kétesek lehetnek pl. téglá bizonyosan nem magyar szó, mert annak latinban van az ige-gyöke a tego-tegere szóban. Ugyan honnan vehette hát a „Magyar-Nyelvről” azon állítását, hogy az igetős compositiok egytől-egyig helytelenek; holott minden nyelvben az ige a vezére és alapja mind a mily-ség szóknak, mind a tárgyneveknak?

Később mind az igéknek, mind a mily-

ség-szóknak több alárendő alakjai is képződtek s e részben a magyar nyelv egy a leggazdagabbak közül. Ilyen alárendő alakok a mily-ség-szóknál a kicsinyített fokok pl. fejér, fejéres fejérke, fejérfés, fejérdés és a nagyított fokok pl. fejérből még fejérből legfejérből legeslegfejérből. Hasonló alárendő alakok az igéknek a kicsinyített igék pl. ír, írkalgat, írogat írkal, írógál, írógálgat; továbbá a cselekvő, közép és szenvedő igék pl. fejt, fejtődik fejtetik. Az igék alárendő alakjait szolgálnak a mivel-tető és tehetők is pl. irat, írhat, s bizonyos részben ide sorolható a jelentő, óhajtó, foglaltó vagy parancsoló és a határozatlan mód is pl. írni, írniék, írjak, írni. Ezeket kívül van még a magyarban három igealakja, t. i. két határozott és egy határozatlan ige alakja vagyis egy singularis, és egy pluralis ige alakja pl:

1-ör szeretem azt a bizonyos meghatározott tárgyat, ez a singularis alak.

2-ör. Szeretlek tégedet kivel beszélek határozottan, ez a dualis alak.

3-ör. Szeretlek határozatlanul akámit, ez a pluralis alak.

Igy szeretém, szeretném, szeressem singularis szeretlek, szeretnélek, szeresselek dualis; szereték, szeretnék szeressek pluralis.

S miután ezen alakok közül a dualis alakot az öreg Fogarasi János uram bátyámtól kezdve le Gergely Lajosig egyetlen egy magyar nyelvész sem akarja tekintetbe venni: ezennel kötelességemnek tartom a következő hadi parancsot bocsátani ki:

Első hadi parancsolat:

Alfölt ezennel adom tudtára mindenkinek a kiknek illik; jelen és távol lakóknak, mostaniaknak is jövődőlőeknek, élőknek és eleveknak, hogy ezennel az igék dualis alakját, mint a m. t. társaság is tette, affélekalek után ragasztással ne merészeljék kielégíteni, hanem mint rendszeres alakot a maga rendén felvegyék. És ezen rendeletünket szorosan megtartsák, másként nem cselekedvén.

csizmadia mester

Módi György.

U. I. Igaz! Hát azt gondolja Zsuzsi néni, hogy az én hadi parancsomat nem fogják a nyelvészek pontosan teljesíteni?

No azt próbálják meg, a midőn az egész magyar nemzet minden gyermeke, az összes tanuló ifjuság a csizmadia legények és leányok egész serege, minden barátságot szerető tagja s a szerelmek egész contingense, ifja, örege s vén bolondja mind a dualis alakot pártolja. S miért tagadnók tovább, hogy mi magunk is csak azért írogatunk oly sokat egymásnak, mert azon perc után sovárgunk, a midőn egymással dualis alakban szólhassunk; tehát Zsuzsi néni ilyen képpen: „Szeretlek Györgyöm, Györgyöm!” én pedig így: „Szeretlek édes kedves Zsuzsikám.

csizmadia mester:

Módi György.

Nemzeti színház.

Cserebogár.

(Eredeti népszöveg. Irta: Margitay Dezső. Először eladott a kolozsvári nyári színházban 1875. július 7-én.)

A „hármak” egyike. Múlt versenyfarsa a „Falu rosza”-nak és a „Panna asszony leányá”-nak, habár nem is oly szerencsés a hivatalos pályabírák előtt. A nagyközönség azonban bizonyosan nem fogja megtagadni tőle üdvözlő tapsait, miket a fővárosi nemzeti színház dráma-bíráló areopágja csak egyszerű „dícséret” alakjában fejezett ki a „Cserebogár” iránt.

S az érdekes összehasonlítás nagyobb hírnévétől társaira pompásan ütött ki a „Cserebogár” részére, a mi azonban nem jelenti azt, hogy azoknak a hátrányára kevesebb a „Falu rosza”-nál s valamivel több a „Panna asszony leányá”-nál, a kettő között foglalt el biztos helyet. Egy s más dologban ugyanazok a szépségek és fénydallai épen úgy, mint gyengéi és árnyoldalai; némiképpen pedig gyengébb az egyiknél, de erősebb a másiknál. Azonban mindenes-tre nyereség népszöveg-irodalomunkban; szerzője pedig számot tevő erő és tehetség, ki-re ez első diadal után még sok babér várakozik.

A „Cserebogár” compositiója sokkal sikerültebb, drámailag szabatosabb és értelmessebb, mint az Abonyi darabjai; sőt expositiójában és a bonyodalom szövésében élénkebb s gyorsabb drámai menete van, mint a „Falu rosza”-nak; de a kifejtésben már ellankadt a szerző keze s eljett a cselekvény összefüggő szálait Innen van az is, vagyis inkább ennek az az oka, hogy a cslekvény mindamellett is, hogy a mű meséje csaknem mindvégig feszült figyelmében tartja a nézőt, mégis egy kissé erőtlén, minek ismét az az oka, hogy a hősnő öli a „Cserebogár”, de nem ő tőle indul ki, nem ő annak a vezető tényezője, hanem az inkább másodrangú Búzás és a cselszövő szerepét játszó Márton.

Ennél is nagyobb hibának tartjuk azonban a bonyodalom lefejtésében a fölösleges kutyabírási jelenetet, valamint a mű népies ke-

retébe nem illő nyugalmazott huszárnagy alakját, továbbá a 10,000 frtos historiat. (Vége köv.)

A választások.

Feladatott Déva július 7. 4 ó. 20 p. d. u.
Érkezett július 7. 5 ó. 35 p. d. u.

Hátszegvidéken Mara Lőrincz szabadelvűpárti egyhanglag megválasztott. A marosi kerületben 1200 beadott szavazat közül Makray Aladár szabadelvű 300 szótöbbséggel szintén megválasztott.

Maros-Vásárhelyről tegnap a következő rimes táviratot vettük; valószínűleg éreimek miatt késett meg tegnap annyira, hogy csak helyi előfizetőinknek jelenthetők Lázár Ádám fényes bukasát.

Kik szabadelvet követünk,
Van két választott követünk:
Doctör Knöpfler s Borosnyai
Pártunknak választottjál.
Választásunk példás renddel
Folyt — a mit törvény is rendel —
Szélabal elfujja a szélnek:
Szabadelvűek beszélnek,
Nekik örül most a garad,
Lázár Ádám itthonu marad
Meg lesz ihletődve mélyen,
Knöpfler s Borosnyai éljen!

Abudbányán Hegedűs Sándor egyhanglag képviselőnek választott.

Ilyefalván Gidófalvi Albert sz. e. Ábrányi Kornállal szemben szavazattöbbséggel képviselővé választott.

A m. vásárhelyi követválasztás eredménye: dr. Knöpfler Vilmos 214, Lázár Ádám 39 Borosnyai Pál 191, Lázár Ádám 44 szavazatot kapott.

Feladatott Szam sújár jul. 8. 9 ó. 20 p. d. e.
Érkezett jul. 8. 9 ó. 43 p. d. e.

Dobokamegye felső-kerületében közfelkiáltással Bánffy László sz. e. alsó-kerületben Felszei Sámuel sz. e. 361 szavazattal képviselővé választott.

Feladatott Nagy-Szeben jul. 8. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett jul. 8. 10 ó. 20 p. d. e.

Nagy-Szeben városában Kapp. Nagy-szebeniekben Gebbel Károly mindketen ultraszászok közfelkiáltással megválasztott. Segesvár városban Fabritius Károly szabadelvűpárti 38 szavazattöbbséggel Goosz ultraszász ellen; Segesvárszebenben Gull ultraszász közfelkiáltással megválasztott.

Feladatott Hátszeg jul. 8. 10 ó. 45. p. d. e.
Megérkezett jul. 8. 12 ó. 32. p. d. u.

Hátszegen báró Kaas Ivor ma egyhanglag román és nem román választottak által képviselővé megválasztott.

Brassó, július hó 7.

Július 5-ke Brassó város magyar és szász választott polgáira nézve valódi örömpár volt. Végre sikerült, a két nemzetiség közt mester-ségesen táplált nézetkülönbséget Wächter Frigyes országgy. képviselő megválasztása által ki-egyenliteni.

Nálunk a választások a legszebb rendben folytak le, mindenki önön meggyőződése szerint gyakorolta választói jogát. Elsőben a magyarok adták be szavazatukat, későbbre a szászok. Hallomás szerint több román is szavazott. Délután 3 órakor, midőn előre látható volt a választások eredménye, rendkívüli mozgás élénkítette meg a város lakóit, mindenki sietett az iparegylet helyiségébe. 4 órakor a választott jegyzőkönyv beárta után, midőn Wächter 188 szavazattöbbséggel Bausnern ellenében megválasztott, Gött orátor indítványára az összes választott Wächter ur szállására mentek öt üdvözlő körnek hozni. A magyar és szász választott hazafias elveiknek azonossága ezen szerencsés választásban összpontosult. Határt nem ismerő lelkesültséggel fogadtatt az újonnan megválasztott képviselőnk. Diadalmenet volt ez, milyet Brassóban nem tapasztaltunk. A vaskalapos fekete legio, a szász papság és annak zsoldosai, kik az újabb időben a legveszedelmesebb tanokat terjesztették a nép között, ezáltal itt a városban és vidéken hatalmuk lefontatott, befolyásuk megtörtött. E jó lelkületű nép a bérencz faj vért izzasztó nyomása alól felszabadulva önállóságát nyerte ma vissza és elvel együtt hazafiaságát is. Belső sugallatból, meggyőződése alapján menten a külső befolyásoktól tért az édes haza kebelére, melynek egy ideig hálátlan gyermeke vala.

Az iparegylethe érve Gött ur élette a szeretett képviselőt, melyre Wächter ur a polgárságra emelt poharat. Csia István a béke angyalára, mely a két nemzetnek kölcsönös, a szeretet és bizalom áldást terjesztő olajágát hozta meg. Mátyás Károly bolonyai luth. lelkészre, Thies urra, az egyetlen papra, ki önmagát győzte meg, midőn Wächter urra szavazott stb.

10 órakor estéli zenével tiszteltetett meg képviselőnk.

Nyilatkozat. A „Kelet” 160-án számában egy Udvarhelyszékről keltett névtelen levél egyebek között ezt mondja: „Szentkirályi ki nyilatkozatokat, hogy inkább embereivel és Orbán Balázssal szavaztat, hogy sem Ferencz Józsefnek engedje a tért.” Ily brutális állítást még azzal sem tisztelt meg, hogy rágalomnak nevezem. Hogy a papság megbántatott-e és ki által? nem tudom; de ha ezek aztán szépen kiigazították, hogy ne kapjak az unitárius szavazatok közül 20—25-nél többet, és ha „sokan még oda is nyilatkoztak, hogy egy egyedül ellenem történt” — mint ezt a névtelen levelező írja — ha csakugyan így történt volna: ez esetben csak sajnálni tudnám a levél által érintett papság politikai meggyőződését, csodálnám a pártállásban való következetességüket, de politikai moráljukat nem irigylenném. És ha amaz állítás igaz volna — mit egyébiránt hinni nem tudok — minő joggal ítélhetné el az unitárius papság a katolikus-párt politikai létjogát? Volna-e joga azt mondani, hogy unitárius-kerikális-párt nem létezik, ha megbuktatja bevallott politikai pártjának jelölőjét, csak azért mert e jelölt történetesen — nem pap? Mát pedig az unitárius papság első sorban hazafias és nem üzkerikális politikát; az unitárius papság — igen kevés kivétellel — „pásztor” és nem „nyáj”, mely-t „longyelül” teregetni lehet. Valóban, a névtelen levelező nem nagyoz hizeleg a tisztelt unitárius papságnak. Egyébiránt én jól tudom, hogy pártunk megbuktatását mily okok és mely személyek idézték elő. Közölni fogom azt a párt végrehajtó bizottságával, és közölni fogom — ha szükség lesz rá — a nyilvánosság terén is. Ezuttal csak annyit jegyzek meg, hogy olyan támogatást, minővel a párt egyik alelnöke s az alsókerület két dúlója már tozátott megajándékozni, sokszor és sokat kívánok, ellenfelemnek. És meg kell említenem még annyit, hogy a legészintőbb támogatói épen azok részéről nyertem, kikkel a fusi előtt a legelősebb ellentétben állottunk.

K.-Solymos, 1875. július 6.

Szentkirályi Árpád.

Marosvásárhely, 1875. jul. 6.

A „Kelet” 151 számában a t. szerk. utól tett azon felhívásra, hogy „bővebb felvilágosítással” szolgáljunk küllömlögyei tisztügyes Gáspár György urnak, Horváth Gyula képviselő megválasztatása elleni üzelméiről egyszerűen csak azt válaszoljuk:

A táviratban említett „proclamatik” szövegétől csupán a balavásári j.-beli országgyűlés bírói vádoltathatott; mint a ki ezen rajta kapott, tehát a távirat az ága, nem értelet. G. Gy. urra; azonban tény, s hiszünk tisztügyész ur is bájosan tagadja, hogy Szilágyi urnak két kortesével B. M. és a Hilbi G. János fia Domokos urakkal, több közszébe megfordult. Szilágyi ur érdekében a szavazók persvad alni.

Ezzel jó lesz megelégedni, hogy a fölhétőleg, megkezdendő vizsgálatnak eleibe vágjunk, a tisztségek és egyének megnevezésével, a hol és kiknél a már nevezett urak megfordult.

A távirat küldője.

— A királyhagyományi megválasztott képviselők eddig közzött névjegyzékének folytatásul közöljük az alábbi tudósításokat. Na Kikindán a bassahidi kerületben Bibi Döme szabadelvű párti Miletics Szabolcs ellenében 234 szavazattöbbséggel képviselőnek megválasztott. Az öröm Miletics kása felett általános. Mármaroszeleg kerületben Szaplonczay Miklós, a sátagi-ban Cziple Zsigmond, a tésben Váradi Gábor sz. e. egyhanglag. Sgeden Szilva Ágost szabadelvű az kerületben Bakay Nándor ellenében 120 szavazattöbbséggel győzött. Győrött 6. Kaul Gyula sz. e. A péri választókerületben B. Géza sz. e. A téthi választókerületben M. Kovich János sz. e. Csongrádon a költék közül absolut többséget egy sem nyert, Csátár Zsigmond és Szarka J. tek között új választás leend. A győrszti kerületben gróf Hédervári K. Károly sz. e. Honfegyőre szálkai választókerületben Luka Lajos sz. e. A n. mihályi választókerületben Kossuthi hály szabadelvű párti. Liptószentmiklós. Alispán Kiszely Árpád 105 szavazattöbbséggel megválasztott a pánszlavok jeje Matuska Péter ellen. S.-A.-Ujhely, M. ner Gyula sz. e. Kölesden Vízai. Gusztáv, Pakson Szinczey Ödön, czehegyen Hets Károly, Szakosón Per. Lajos sz. elvűek. Husztón. Theod. vics János trszéki elnök sz. e. egyhanglag. Honfvarmegye némethi választókerületben Zmeskál Zsigmond szabadelvű párti egyhanglag. Perbenyiken. Sennyey Pál a király-helmezi kerület egyhanglag képviselőnek választott. renesen Zalay István sz. e. Szakson Kollár János sz. e. Aradmegye pécskai kerületben Csémegi Károly

Zemplén megye medgyaszói körletében Pótozky Dezső, a terebesiben Vladár Ervin szabadalvú pártiak választottak meg. Arad megye világosi körletében 532 szóttséggel Nyisztor szabadalvú párti választott meg. Zemplén megye körletében Hegedűs László szőlőbaloldali Szentesen Simon Ernő szőlőbaloldali. A radnai körletben Biró Kálmán szabadalvú párti választott meg. Tornamégye szini körletében Lovász Miklós, a görögiben pedig Lukó Gáza választott meg. Mindkettő szabadalvú párti. Csabán Irányi Dániel egyhangul képviselő megválasztott. H.-M.-Vásárhelyen Jókai Mór sz. e. 111 szóttséggel független párti volt követ Németh Albert ellenében.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda Pesten július 8. 10. ó. 15 p. d. e.
Érkezett, július 8. 11. ó. 25 p. d. u.

A tegnapi választások főleg Szabolcsban új diadalokat hoztak; Váradon a szabadalvú győztek. Az eddigi választások eredménye következő: választott 236 szabadalvú, 12 conservatív, 24 szőlő, 13 nemzetiségi és ultraszász képviselő.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jul. 8. 1875.

— Gróf Eszterházy Kálmán főispán, s a helybeli lövészgyűlés elnöke, a N.-Szebenben vasárnap tartandó lövészünnepélyre, Szebenbe fog utazni.

— A „kolozsvári kör” gr. Lónyay Menyhért felhívása folytán, gr. Széchenyi István hátrahagyott munkáinak megszerzésére 100 forintot szavazott meg s azt a magyar földhitelintézet pénzügyi osztályához tegnap be is küldötte.

— Athleták a Királyhágón innen. A budapesti lapok írják. Az atletikai klub telepeket tervez a vidéken, Tiszáninnen, Dunántul, s Erdélyben. Gróf Eszterházy Miksa indítványára legközelebb Molnár Lajos urat elküldték Kolozsvárra, hogy ott a testedzés telivel bajnokai-val karöltve atletikai klubot alakítsanak.

— Megrázó szerencsétlenség történt, — mint a „Tageblatt” írja — múlt hó 26-án Mese (Meschendorf) községében (Szegevárszék). A mondott napon ugyanis Schwarz az odavaló luth. lelkész, ki egy idő óta olykor kisebb mérvű elmeavarban sanyelt, korán reggel háza mögött fekvő kertjébe ment, hogy predikációját tanulja. A mint a lelkésznek ott lakó veje délután négy óra felé a mezőről háza ment, egyszerre csak azt veszi észre, hogy a lelkész csúre lángokban áll, mely aztán daczára a gyors segítségnek egy pillanat alatt leégett. Már az oltás körüli zavarban feltűnt a családtagok előtt, hogy a családtag nem jelenik meg. A mikor aztán a tűz elfojtása után a romokat széthordák, a lelkésznek a felismerhetlenségig megégett hulláját a legnagyobb borzalommal ott találta. A vizsgáló bíróság, mely csak hétfőn jelenhetett meg a tényállás főlátelére, orvosi vélemény alapján constatálta, hogy a lelkész halála már az égés előtt bekövetkezett még pedig egy koponyája felső részét széttörő ütés következtében. Temetése nagy részvét, mellett történt meg.

— A Sidoli-szinkör tegnap nyílt meg a elmondhatjuk, már ez első alkalommal megfellelt jó hírének. A Fillis, angol családának megfellepő mutatóványai, a Briatori testvérek testgyakorlatai, Volta mutatóványai az ilyenműek legfellelső fokán áll. A társulatnak gyönyörű s kitűnőn idomított lovak, ügyes bohócai vannak, szóval aként van szerezve, hogy a Kolozsvárt eddig látott legjobb társulatokkal kiállja a versenyt, sőt egy néhány tagjának mutatóványa az eddig látottakat is felülmúlja és Renz cirusára emlékeztet. A kik a lovakban gyönyörködnek, az izomerőt és testi ügyességet bámulják, mindenesetre kellemes estékét szerezhetnek itt maguknak. A tágas cirust tegnap az igen szép számú közönség csaknem megtöltötte, jó lesz azonban az igazgatóságának a szerfelett gyűrű keskeny ülésen segítenie, mert emezeknél az álló hely is nagyobb kényelmet nyújt.

— Illyefalván a választási eredményt kárpotolánd, Ábrányi Kornél dispolgárrá választották.

— Eltiltott tankönyv. A vallás- és közoktatásügyi miniszter valamennyi gör. kel. és gör. kath. román érsekekhez, illetőleg püspökhöz, és minden tanfelügyelőkhöz a következő körtredekletet bocsátotta ki: „A Moldován János al-gymnasiumi tanár által irt, és a balázs-falvi érseki iskolai bizottságtól jóváhagyott „Is-toria Patrie pentru scoale poporale romane dein Ardealu” című iskolai tankönyv szakértők által érdemlegesen megvizsgáltván, kiűnt, hogy nevezett mű földrajzi részeiben ellenkezik Magyarország alkotmányával s tényleges politikai állapottal, mivel minden földet a Tisza, Duna, Feketetenger és Dniester között a „Da-

ozia” név alatt mint egy: Erdély, Moldova, Oláhország, Temesiana, Cresiana, Maramure-siu és Bukovinából álló külön birodalmat tárgy-al; történeti adatai pedig nagy részben egy-olaluak — a mennyiben hazai történelem alatt csak Erdély történetét érti, sőt ebben is kizárólag csak a román nyelven beszélő lakos-ság történelmét veszi tekintetbe — részben pedig tévesek, sőt határozottan hamisak azon világos és félremagyarázhatlan czélzattal, hogy Magyarország és a magyar nemzet ellen igza-tó s gyűlölséget ébresztő tanoknak alapul szol-gálhassanak. — Ezeknél fogva kötelességemnek tartom többször említett munkát az összes is-kolai használatból eltüntet. E könyvet tudva-levőleg közlebről ép lapunk ismertette meg a közönséggel, örvendünk, hogy felsőbb körök-ben ily gyors méltatásban részesült.

— A „Polgári dalegylet” f. évi ju-lius 4-én rendezett első dalestélyén mint a pártoló vendég és működő tagok között kiosztott jegyekből megállapítható 1200 személy vett részt. A vendég tagok belépti jegyeiből az alább felsorolt felülfizetésekkel együtt 590 frt bevétel volt, melyből levonva a 242 frt ki-adást tiszta jövedelem maradt 348 frt. Felül-fizettek: Benigni Sámuel 10 frtot, Tauffer Já-nos 1 frt, Becsei Hugó 2 frt, Borsos László 1 frt, Germann Miklós 1 frt, Szilágyi Bálint 1 frt, Szépes Mihály 1 frt, Szabó Márton 1 frt, Hann Márton 1 frt, Czendrei József 50 kr, Benkő Károly 50 kr, Kanker Ferenc 2 frt, Gombos Gergely 3 frt, Balázs Mihály 3 frt, Kiss Ferenc 1 frt, Harasztosi András 1 frt, Tu-rocci Lajos 2 frt, Vincze István 2 frt, Tordai Sámuel 2 frt, Czeisberger Jakab 2 frt, Dé-nes Ferenc 1 frt, Dajosi Albert 50 kr, ifj. Komáromi János 1 frt, Erstleger Mihály 3 frt, Csiki Mihály 2 frt, Moldován Gergely 1 frt, Békés Jakab 1 frt, Lubin József 1 frt, Pet-rovics György 3 frt, Hajdu János 1 frt, Burck-hardt Ágoston 2 frt, Cziriák Sámuel 2 frt, Szathmári Károly 1 frt, Sugár József 1 frt, Reznek Sámuel 1 frt, Tauffer József 4 frt, Loschitz Sámuel 1 frt, Dauglich 1 frt, Fecser Ferenc 1 frt, Bányai György 2 frt, K. Biasini D. 2 frt, özv. Veres István 1 frt, Florián 1 frt, Lévai Sámuel 1 frt, Florián Sándor 1 frt, Filipi Gyula 5 frt, Stein János 2 frt, Tömös-vári Miklós 1 frt, Macskási Sámuel 2 frt, Ma-micza J. 1 frt, Kilin Miklós 1 frt, Györi Istv. 5 frt, Valtér Ede 1 frt, Jelen P. 2 frt, Ferenczi Ign. 1 frt, Horvát Károly 1 frt, br. Bánfy K. 3 frt 96 kr, Alexi György 1 frt, Mely felülfi-ze-tesekért fogadják az illető a dalegylet vá-lasztmánya legmegalapozott közönségét. Az áldoza-tótkész felülfizetők soraihoz csatlakozott még a „Polgári lövészgyűlés”, mely külső és belső helyiséget díj-fizetés nélkül volt szíves a dal-egylet rendelkezésére bocsátani, továbbá Br. Bánf-y Kálmán, ki a világitást csak fél díjért ál-lotta ki, mely magas pártfogásáért nyilvános köszönetet mond a dalestély rendező bizottsága a Lövészgyűlés nemesei választmányának és az áldozatkész Br. urnak. Rignáth Róza kisasszony pedig a rendező bizottság részére csinált és izléssel készített jelvényekért fogadja a rendező bizottság elismerését és köszönetét. A „Polgári dalegylet saját részéről is hálás köz-szönetet nyilvánít a dalestély vendégeinek egyen-ként és összesen azon nemesei pártfogásáért, mely-lal már első dalestélyén is részesíteni szí-ves volt és alkalmat nyújtott arra, hogy az első fellépéssel megszerezhesse zászlója ké-szítésére az anyagi erő. Isten éltesse Kolozs-vár város lelkes polgárait! A „Polgár-dalegylet” választmánya nevében. Benigni Samu, el-nök. Koleszár Sándor, titkár,

— Villámcsapás. Folyó hó 6-án d. előtt erős zápor és sűrű villámok közben a villám a n.-enyedi ev. ref. templom tornyának fedelére ütött oly formán, hogy a fedél egy oldalán betörtén, az árbóczfát mintegy 3 öl-nyire erősen megsejtette, darabokban szaggat-ván le egy részét, mire a fedél másik oldalán is rést ütve, nagyobb veszély nélkül elenyészett. Tudomásunk szerint még a múlt században, talán 1770-ben történt hasonló eset.

— Jégkronika. Utolsó tudósításunk óta az ország minden részéből oly tömegesen vesszük a jégverések iránti jelentéseket, hogy az aratás eredménye iránt komolyan aggodnunk kell. Különösen a szőlők és törökbuák szen-vedtek sokat s egy vett tudósításból sajnálattal kell constátálnunk, hogy a károsultak tul-nyomó része nem is volt biztosítva. Oly károk, melyek biztosítás által fedezve voltak, újlag előfordultak: Fugad, Csombord, Szt.-Margita, M.-Bagó, Gyulás, Solyomkő, Jobbágyfalva, Sz.-Ujfalu, M.-Szt.-Király, Berend, M.-Madaras, O.-Kocsárd, Ádamos, M.-Panit, Csikfalva, Csü-dötelke, N.-Esküllő, K.-Szilvás, M.-Sámsond, M.-Kapus, Kaczkó, Szecseke, Galgó, Gerebenes, M.-Bánd, Vaad, M.-Sályi, N.-Ikold, Dengeleg, Vingárd, Szarvaskend, Dombó, M.-Ujfalu, M.-Bodon, Malomszeg, Velkér, Bergonye, Buza, Ny.-Szt.-Márton, P.-Kamarás, Szombatfalva, Kapjon, Segesvár, Földvár, Csátán, Ugrut, M.-Örményes, Cs.-Szt.-Király, Széplak, Cs.-Szt.-Miklós, Márfaivalva, Komlód, Aranykút, Csufud, Al.-Volák, Altorja, Macsó, H.-Szt.-Márton, Gye-

pes, Karatna, Kecsed, Hadrév, Buzita, Sz.-Szend, Beret, Semse, Buzinka, Rakacza, Pam-lény, M.-Izsép, N.-Ida, Gag, Görömböly, Árok-tó, Senyepusztá, Orozháza, Karás, Diszely, Csurgó, Bóny, A.-Szeleste, P.-Szt.-Tornya, Ökrös, H.-Nánás, P.-Dobos, Mada, Nyiregyháza, B.-Félegyháza, Uj-Fehértó, T.-Lök, Csokaj, Al-mosd, Mihályfalva, Mada, Gyulaháza, Derecske, P.-Bódóháza, M.-Pérs, Földes, Boosháza, Bogát, Vértess, N.-Léta, Dengeleg, Peér, Er.-Endréd, Szabadka, Csantavár, Topolya, Titel, Kovily, Török-Szákos, Derozsma, Szeged, O.-Kerén, Köm-pöcz, O.-Werbász, Ökör, Szabadka, Szt.-Tamás, H.-M.-Vásárhely, Bogeja, Uj-Verbász, Zenta, Keresztur, Szentes, Pövizca, Félegyháza, Ka-nizsa, Ada, Bereg, Szakálháza, Uj-Besenyő, Mehala, Voytek, R.-Bogsa, Batonya, Gyoma, Bodzási, p. f. Gyarmath, Arad, K.-Pereg, Tele-pitvény és Peecska helységekben. A nem biz-tosított határokat névszerint közölni, igen mesz-sze vezetne. Nem tehetjük azonban, hogy most az utolsó órában is ne figyelmeztessük a közönséget a biztosítás jótékonyására.

— Sz.-Somlyón július hó 11-én Va-sárnap a „műkedvelő társulat” az állandó szin-ház-alap javára: A „Falu-Roszta” játszta. (Karmester: Lukátsffy Ödön.) Személyek: Feledi Gáspár, gazdag falusi földmívelő Virág Lajos ur. Lajos, Boriska gyermekei Bölöndi Sán-dor ur, György Ilona k. a. Bátki Teresi, árva, Feledi gyámúja alatt Lázár Mariska k. a. Gendör Sándor, szolgaleány ifj. Dombi László ur. Finum Rózi, menyecske Bogdán István-né urnő. Csapó, gazdaember Thuroczy Sándor ur. Csapóné, Sulykóné, Tarisnyánné, Módos asz-szonyok Keller Camilla k. a., Szathmári Ottil k. a. Stankovics Veron k. a. Egy öreg paraszt Halmágyi László ur. Megyei csendbiztos Far-kas Ferenc ur. Kónya, kántor-tanító Virág Gyula ur. Gonosz Pista bakter, Józsa Oszkár ur. Gonosz Kereszt Károlyné urnő. Cserebogár Joska, szőlőpásztor Márkus Gusztáv ur. Czene, cigány primás Ruszka István ur. Ádus, vén czimbalmos Páskuj István ur. A „makk he-tes” koresmáros Szalgháry József ur. Neje Lázár Kata k. a. Jóska béres Feledi szolgálatban Dombi Kálmán ur. 1-ső 2-ik leány Keller Ana-nia k. a., Szathmári Irén k. a. 1-ső 2-ik 3-ik 4-ik falusi legény Kovács Lajos ur. Dombi Miklós ur. Bartha Iván ur. Farkas Imre ur.

— Erdélyi öcsent-, kő-, cserép- és bronz leletek. A jövő évi nemzetközi ös-régészeti és embertani congressus alkalmából Torma Zsófia urbólgy igen érdekes tudósítást ad némely erdélyi gazdag telephelyekről. Az egyik a Szászváros közelében fekvő Tordas kö-ség határában van a Maros emelkedett partján. Hossza mintegy 150 öl, szélessége pedig alig 50—60 ölnyi, minthogy a századok óta a Marosba lecsakadó föld a helyet már ennyire keskenyítette. E telephelyen a kiálló cserépe-dények, oly mérvben jelentkeznek hogy a Maros partján 150 ölnyi hosszú vörös föld-réteg látható. E réteg fölött a föld itt-ott alig 2—3 lábnyi magas s így az ásásat igen könnyen lenne eszközölhető. A nevezett hölgy gyűjtött régiségeket s a muzeumnak be is küldött 13 darab régi csontot, fo-gat, 11 darab agyagedény töredéket, egy ko-rong nélkül készült jó fentartású fekete agyag-edényt 9.3 cmnyi szájból-átmérővel, és 5 da-rab égetett cserépedény töredéket. Egy másik őskori telephely Belső Szolnokmegyében, Deés vidékén Kudu község határában van, Csicsó-Keresztur szomszédságában. Innen kapja Tor-ma Károly azon szép kétféjszékét, melyeket időnkint a kolozsvári muzeumnak szokott aján-dékozni. Ugyanírt talált Torma Zsófia is egy szép példányt, melyet hasonlóan a kolozsvári gyűjteménybe küldött. Ezen falu határában egy bronzkori telephely is van a község másik oldalán. Az ott talált bronz fókások és nyak-perecek a bécsi nemzetközi világkiállítás régi-ség osztályában díszlettek, mint a kolozsvári muzeum tárgyai. Hír szerint e vidéken állító-lag és állatcsontmaradványokkal telt barlang is van.

— A sepsi-szentgyörgyi községi fin- és leányiskolák tanávért záró közvizsgá-la-tainak sorrendje. Július 5-én d. e. 8—11 órá-ig az elemi leányiskolák d. u. 3—6 óráig a finis-kolák próbatéte mindhárom felekezeti hittan-ból, jul. 6-án d. e. 8—11 óráig az V. VI. leány-osztály, d. u. 3—6 óráig az I II fiuosztály, 7-én d. e. 8—11 óráig a III. IV. leányosztály, d. u. 3—6 óráig a III. IV. fiuosztály, 8-án d. e. 8—11 óráig az I leányosztály, d. u. 3—6 óráig az V. VI. fiuosztály, 9-én d. e. 8—11 óráig a felső leányiskola I. osztálya: hittan, magyar nyelv, szántan és természetrajzból d. u. 3—6 óráig a II leányosztály, 10-én d. e. 8—11 óráig a felső leányiskola I. osztálya: né-met nyelv, történelem, földrajz, természettan, konyhakertészet és versszavalásból d. u. 3—6 óráig záróünnepély. 1) Igazgatói jelentés az 1874/75. tanévről, 2) a fin- és leányiskolai éne-kar nyilvános vizsgálata, 3) a leányiskola zon-goraphatáta, 4) francziayelv, 5) szavalatok s az ezzel összekötött versenyszavazatok Vörösmartynak „Az urali hölgyhöz” című költemé-nyére kitűzött 2 aranyos jutalom felett, 6) a

tanév ünnepélyes bezárása. A népnevelésügy barátait e közvizsgálatokra tisztelettel meghiv-ja az igazgatóság. Seps-Szentgyörgy, 1875. ju-lius 3-án.

— Necrolog. Bálint szül. Eble Jő-zéfa, a maga, valamint a távol levő atya Bá-lint József — valószínű jogbiztos M.-Vásár-helyt, és a távol levő férj Tamás Sándor — törvényszéki joggyakornok Sz.-Udvarhelyt, ug-yegetlen fia József nevében fájó szívvel tudat-ja, hogy a jó leány, hű nő, és szerető testvér és rokon: Tamás Sándorné született Bálint Róza, boldog házassága 2-ik, életének 28-ik évében, hosszasan tartó szenvedés után folyó hó 7-én egy jobb hazába költözött. Földi részei folyó hó 9-én d. u. 5 órakor fognak, felső-szénutcai szállásukról — egyszerű halotti kö-nyörgés után — az örök nyugalomnak átadat-ni. Béke poraira!

A közönség köréből.

Az Olt mellől, július 5. 1875.

Felső-Fehérmegye belkerületében a kép-viselőválasztás július 3-án történt meg, fájdalom a szabadalvú párt veszteségével; mert gróf Nemes Nándor kiáltott ki Sennyei-párti kép-viselőnek. Hogy miért vesztett a szabadalvú párt akkor, midőn győzelme bizonyos volt, el-mondom. A „Nemere” f. évi 41-ik számában felléptetett gr. Nemes Nándor mint függet-len, párt nélküli képviselőjelölt, e lap 123. szá-mában programot kértünk a gróftól; de nem-csak programot nem mondott, sőt — más képviselők példájára — beszámoló beszédet sem tartott választóinak. Meglevén tehát győzdeve arról, hogy a gróf a Sennyei pártához tartozik, a tiszta szabadalvú párti választók egy tiszte-séges szép száma Török Áron unitarius lel-készt kérte fel, hogy vállalja el a jelöltséget s hárítsa el Felső-Fehérmegye ezen kerületéről azt a szégyenfoltot, mintha ezen kerületben sza-badalvú párti választók nem is lennének. E ké-résnek Török Áron lelkész csakis hazafiságból engedett, miről épen a „Kelet” 144-dik szá-mában távirat útján a tisztelt közönség érte-sítettet is.

Megnyugvással és a szabadalvú párt csal-hatalan fényes győzelme édes reménységében óhajta vártuk azt a napot, melyen imádt-t hazánk iránt tartozó kötelességünket tiszta meg-győződésünk szerent teljesíthetjük. És mi tör-ténik? Mint fővárosunkra a romból zivatar, ugy szakadt ránk is a politikai eselszövény-nek, még csak nem is sejtett felbőszakadása felső-fehérmegyei főgyűző Mihály Lajos ur föl-lépése vagy fellépése következtében, mely meg-semmité e kerületben a szabadalvú választók fényes győzelmét a következő módon: Junius 26-kán ir egy levelet Bakó Ferenc Erzsébet-városról Török Áronnak, melyben tudatja, hogy Mihály Lajos ur felléptetett képviselőjelölt-nek s kéri őtet, hogy minden módon pártol-jak. A választás közvetlenül megelőző napon délelőtt már 9 órakor Mihály Lajos ur atya jelenik meg személyesen Török Áronnál, ha-sonlólag kérvén őtet, hogy fia részére lépjék vissza s egyesítsék erejüket. Török Áron mind Bakó Ferencnek levélben, mind pedig Mihály Lajos ur édes atyjának személyesen, élőszóval és tanuk előtt kinyilatkoztatta, hogy ő Mihály Lajos ur részére szívesen átengedi a jelöltsé-gét és pártolja annnyal is inkább, mert ő csak gr. Nemes Nándorral szemben, több sza-badalvú választók bizalmas fölkerésére sza-badalvú párti képviselőjelölt hiányában fogadta el a jelöltséget. Mihály Lajos ur atya Török Árontól egyenesen a választási helyre Hid-végre ment a további teendők elintézése vé-gett. S midőn a választási napon délelőtt fél kilencz órakor több választó polgárokkal együtt Török Áron is a szavazásra megjelent, a midőn már gr. Nemes Nándor ellenjelölt hiányában ki volt kiáltva képviselőnek, akkor kapja Mi-hály Lajos ur táviratát Hidvégre, nem pedig lakására Felső-Rákosra címelve, melyben indo-kolatlan visszalépését tudatja.

Leirhatatlan volt az elkeseredés és bossz-uság a szabadalvú választók részéről, kik kö-zül nagyon sokan 8—10 mértföldnyi távolsá-g-ról jöttek volt a szabadalvú párt támogatásá-ra. Igazán volt a közmondás: „Sok bába között elvész a gyermek” — valamint az is, hogy: köte higgy komádnak.

Midőn e sorokat írjuk, akkor kapjuk a „Kelet” 149 számát, melyből nagy meglepés között olvassuk Mihály Lajos urnak felső-fehérmegye belkerülete szabadalvú választóiboz intézett nyílt levelét, melyre felhiva éreznük magunkat bebizonyítani azt, hogy ezen nyílt levél nem egyéb, mint egy előre kigondolt ter-ven nyomorék szüleménye; mert azt írja Mi-hály Lajos ur: „e lapok tegnapi számából ér-te-sültem, hogy önök, tisztelt választók, szíve-sen voltak Nemes Nándor gróf állítólag Sen-nyei párti képviselő jelölt ellen felléptetni.” Ön tehát Mihály Lajos ur csak jul. 1-ső nap-ján értesült arról, hogy a szabadalvú párt ré-széről képviselő jelöltnek volt kijelölve? Ez nem igaz, ezt megczáfolja bizonyos Bakó Fe-rencz junius 26-ról Török Áronhoz írott le-

vele, mely szóról szóra így hangzik: „Bátor vagyok tisztelt öcsémnek becses figyelmét egy valóban kipróbált, értelmes, becsületes s min-den tekintetben alkalmas egyéniségre felhívni, és ez meggyék főgyűzője Mihály Lajos ur. Miért is újból teljes bizalommal fölkerem, hogy közsege választó polgárai szavazatukat adják neki, mint szabadalvú embernek, ez az ösz-ves tisztikar véleménye és akarata, mert egy csepp kedvünk sem lenne, hogy holmi Sennyei vagy szélsőbali ember élne vissza bizalmunk-kal”; bátrak vagyunk kérdeni: az ön hire és tudta nélkül kelt volna-e ez a levél? megtör-ténhetett; de az bizonyosan nem történhetett meg, s tán ön sem fogja hinni, s velünk is elhitetni, hogy azon levél, melyet e tárgyban édes atyjának sajátkezűleg irt, s mely éppen a fennebbi levél datumával öszhangzó s mely-nek egyik lapján Bakó Ferencz is mintegy tanuképpen ír — önhire és tudta nélkül íratott volna. Legyen meggyőződve, hogy nem bir ön akkor szemfényvesztéssel, hogy előlünk a va-lóságot éppen ily könnyen eltudja takarni. Nem áll tehát, hogy ön csak július 1-én ér-te-sült volna a „Keletben” megjelent közle-ményből felléptetéséről, hiszen midőn azon köz-le-mény megjelent, édes atya már d. e. 9 órakor és pedig előfuvarral, lakásától körülbe-lől 7—8 mföldnyi távolságra eső Felső-Rá-koson volt az ön megválasztása érdekében.

Azt írja tovább nyílt levelében Mihály Lajos ur: „felléptetését csak azon indokból volt hajlandó elfogadni, hogy ezáltal alkalom adassék a szabadalvúeknek meggyőződésük ki-fejezésére” igen bizony megkötöttségére; mert a „Kelet” f. évi 144. számában olvashatta, hogy a szabadalvú párt részre a kerületben volt képviselőjelölt; feltéve azonban, de meg nem engedve, hogy ön az említett lapot nem olvas-ta, ugyan kérjük: miért ment édes atya Török Áronhoz és miért kérte őtet visszalépésre az önjavára nem csak maga, hanem Török Áron-nak egy barátja által is, kinek e tárgyban hi-hetőség sugalmazott levélét szükség esetén nyil-vánosságra hozni készek vagyunk? ! Látja uram, itt még a vak által is látható vastag ferdtést! de menjünk tovább, hol a nyílt levél így szól: „Miután azonban gr. Nemes Nándor nyilatko-zatot tett, melyből szabadalvú politikai meg-győződése nyilvános lett, én a jelöltség indokát kötelessésem megszűntnek tekintem.” Ugyan hol és mikor mondták a gr. ur által e szavak? hiszen a gr. ur a választás napja előtt való megérkezésékor az őtet fogadni ment választók-hoz intézett programszerű beszédecskéjét így vezette: „Ezen kormányzat bizalmat soha sem szavazhatok.” Hát ez is szabadalvú politikai meggyőződés? Önnek is ily szabadalvú meg-győződése van? nó hiszen akkor nagyon jót éltte, hogy visszalépett, mert önben is csak csal-lódtak volna a szabadalvú párti választók.

Mindezeket azért kívántuk nyilvánosságra hozni, hogy látszódjék, miszerint F.-Fehérme-gye belkerületében a választókkal játszani, őket vizre vinni még oly egyének is vállalkoznak, kiket a megye közbizalma emelt azon polczra, hol most vannak. Hisszük és meg vagyunk győződve, hogy e kerület választó polgárai jö-vőben komolyabban számot vetnek azzal, kiből bizalmunkat akarják helyezni, hisszük, hogy többé semmi mérges mézes beszédek által nem fogják magukat kijátszatni és szegyenbe hozatni engedni és végre hisszük azt is, hogy ezen közleményünkkel darázs fészekbe nyultunk, de fulánkjai ellen védve vagyunk tiszta igazságunk hatalmával. A fegyver, melyet ellenünk hasz-nálni tudnak, bármennyire legyen is kikésző-rűlve, azokra fog visszapattanni, kik a szemé-lyekhez kötött bizalmunkkal laptaként játszo-tak és könnyelműleg irt ástak a tiszta meg-győződés eltemetésére.

fs.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Penteken jul. 9-én esti 8 órakor nagy előadás új változásokkal a magasb műlovaslás, lödömítás, kötél-táncz, erőmítán és némajátékból.

Záródedük:

A „varázs-fuvola” nagy bohózatí varázs-némajáték 2 részben, ugyanazon nevű opera után eredeti zenével Mo-zart V.-től, táncszal, fegyverjátékkal, képletek-tel, műjátékkal, előadva az egész személy-ze-t által.

Szombaton nagy előadás, új műso-rozattal.

mely tisztelettel:

SIDOLI TIVADAR, igazgató.

Mindazon t. cz. urak és hölgyek, kik magukat a lovaglásban kiképeztni, vagy lo-kaikat idomítani kívánják, sziveskedjenek jelentést tenni a lovarda titkárnál délelőtt 9—12 óráig a lovardában.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megnövelve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a könyvnyomdát kitűnő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszerári-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlők, baromutlevelek, vásározódulak, hirdetések, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák ízletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántatott nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a Kolozsmegye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz számra is, jutányos árban szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kitéendő: magyar vagy román szövegű nyomtatvány szükséges-e?

Sz. 3653. — 1875.

(300)

(2—3)

Árlejtési hirdetés.

- Ezennel közhírré tétetik, hogy
- 1) a kardosfalvi birtól a szucsáki bejáróig 491 halom
 - 2) a m.-nádasi indóházról a vistai bejáróig 209 „
 - 3) a vistai bejárótól a m.-sárdi malomig 302 „

Összesen: 902

kavics halom kihordása folyó év július 15-én délelőtt 10 órakor Kolozsvárt a megyeházánál árlejtés útján ki fog adani.

Kiküldési árak az 1-ső tétel alatti vállalatnál 8 ft 50 kr.; a 2-dik és 3-dik tétel alatt 8 ft.

A részletes feltételek az árlejtés napjait naponként délelőtt 10—12 óráig, délután 4—6 óráig megtekinthetők a megye mérnöki hivatalában.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bánt pénzt letenni az árlejtést vezető tisztviselő kezébe.

Kolozsmegye alispánjától.
Kolozsvárt, 1875. június 8-án.GYARMATHY MIKLÓS,
alispán.

(292)

(3—3)

Kolozsvárt a fa-piaczon levő csarnokban

még csak néhány nap látható

WALTER

kitüntetett boncz-tani florenczi muzeuma

Urak és hölgyek számára nyitva van reggeli 9 órától esti 8 óráig.

Holnap pénteken július 9-én 2-dik és utolsó

külön hölgyek napja

melyen délután 2—8 óráig csakis hölgyek jelenhetnek meg.

Tisztelettel:

WALTER ADOLF.

Nagy Raktár olajbátót és vízfestékekből.

(295)

(3—6)

Alólírt tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel miszerint egy nagy

FESTÉK és LACK

raktárt rendeztem be

és máttól fogva, ezen szakmába vágó bármely nagy megrendelést pontosan és feltűnő olcsó áron eszközölök.

Hogy a fűszerüzletemben a tisztaságot továbbá is megterhassam, ezen festék-raktárt ugyanazon épületben (tőtr 20 sz.), de egészen elkülönítve kezeltetem.

Mély tisztelettel:

KARVÁZY ÁRPÁD.

Lack, firnáisz és ecsetek.

!! IRODALMI UJDONSÁGOK !!

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvtárusnál megjelentek és nála, valamint minden hiteles könyvkereskedésben kaphatók:

BUDAPESTI SZEMLE.

A magyar tud. akadémia megbízásából.

Szerkeszti GYULAI PÁL.

15. szám. 1875. Május — Junius. Ár 2 ft.

Gróf Széchenyi István és hátrahagyott iratai.

Ismerteti gróf Lónyay Menyhért.

Második kiadás. Ár 1 ft.

Erő és anyag.

Tapasztalati természet bölcseleti tanulmányok.

Irta BÜCHNER LAJOS.

A tizedik kiadás után többek közreműködésével fordította és a legújabb (tizenharmadik) eredeti kiadáshoz alkalmazta LÁNG LAJOS.

A szerző arcképével és életrajzával és egy külön bevezetéssel ellátott tetemesen bővített és javított második kiadás.

Ár 2 ft. 16 kr.

A SZARVASMARIA.

ennek fajta- és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, patkolása, a tej- és sajt-gazdaság, belső- és külső, szórványos és járvány betegségei és gyógyításuk.

A tanuló és gyakorló gazdák számára.

Irta Engelbrecht Károly.

Második javított kiadás. 50 a szöveg közzé nyomott nagy részt eredeti ábrával. Ár 3 ft.

A gazdasági állatboncz- és élettan.

Tanuló és gyakorló gazdák, állattenyésztők és állatorvosok számára.

Irta Engelbrecht Károly. 32 a szöveg közzé nyomott, részben eredeti ábrával. Ár 1 ft 60 kr.

Az 1876 január 1-én

használatba jövő

mértékek és súlyok ábrái magyarázattal.

Ár csak 10 kr.

Postán küldve 15 kr. bérmentesen, de a pénz előre beküldendő, legcélszerűbb 3 darab 5 kros levél-bélyegben.

DEMJÉN I.

m. kir. egyetemi könyvkereskedése

A hírlapokban bárki által hirdett könyvet, képet és hangjegyet szintű helyben, mind vidékre gyorsan szállít.

A bel- és külföldi irodalom legújabb termékeit készen tartja, s bővebb megtekintés végett hához is küldi.

ZONGORA TÁR

Üzleti hely változás!

Üzletem 14 év óta Kolozsvárt a bel-középteza végén, a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség előtt ösmertem, az utóbbi 3 év alatt „Szentjánosi és Veiss” czég alatt. Van szerencsém tudatni hogy én ez üzletem nevezett üzletársamnak (8—50)

(277) eladtam, én pedig egy nagyobb kiterjedésű vas- és fűszer üzletet egyedüli nevem alatt egészen újjonon és most érkezett friss árukkal ellátva.

A volt régi üzletem közvetlen szomszédságában a gróf Thoroczkai háznál 51 szám alatt rendeztem be.

Kötelességemnek tartom a helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőimnek, eddigi pártfogásokért hálás köszönetemet mondani és kérni ezen bizalmukat, az újjonon nyitott üzletre is kiterjeszteni.

Minden igyekezetem arra lesz fordítva miszerint becses bizalmukat, pontos szolgálat és valódi jó árak jutányos áron adásáért jövőre is kiérdemejem.

Mély tisztelettel:

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Jegenyei fürdő

Egeres vasuti állomásól 1/2 óra.

Alólírottak van szerencsése a n. érd. közönség tudomására juttatni, hogy az Egeres vasuti állomáshoz közel eső

jegenyei gyógyfürdőt vasárnap július 11-dikén

tinnepélyesen megnyitandom.

A gyógyfürdő, mely szép jöve van hivatal, annyira rendezett már is, hogy nem csak annak hideg lobogójába, hanem melegbe is lehet fürödni.

Jó konyháról és tisztá jó berakról nemcsak különösen a megnyitási ünnepélyre, hanem az egész fürdő szezónra gondoskodva van. (302)

A kiállításba helyezett kedélyes és vig megnyitási ünnepélyre a t. ez. közönséget minél számosabb megjelenésre tisztelettel meghívja.

a jegenyei gyógyfürdő első hasznabérleje.